

בס"ד. שיחת* יום ג' פ' כ"ח-צא, יו"ד אלול ה'תנשא

— אחרי תפלת ערבית —

בלתי מוגה

א. רגיל לקשר כל ענין עם נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

והדגשה מיוחדת בזה בימים אלה — כיון שבימים הבאים בשבוע זה חל יום הנישואין של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

וענין זה מתחיל כבר ביום הש"ק שלפנ"ז, שנקרא "שבת אויפרופעניש", אשר שם זה כולל כו"כ פירושים, אבל בודאי גם הפירוש הכי פשוט, שביום הש"ק זה נעשית עלי' אצל החתן עי"ז שקוראים אותו ("מרופט אים אויף") לעלות והוא עולה מלמטה למעלה,

ובפרט שעלי' זו קשורה עם הקריאה לתורה, שהרי הפירוש הפשוט ד"אויפרופעניש" הוא שקורין אותו לעלות לתורה. ובפרט לפי מנהגנו שכל אחד שעולה לתורה מברך לפני ולאחרי (דלא כפי שנהגו בזמנים שלפנ"ז שהיו מברכים ברכה אחת קודם כל שבעה הקרואים, וברכה אחת לאחרי כל שבעה הקרואים)², והיינו, שה"אויפרופעניש" של החתן לעלות לתורה היא בתוספת ברכה והמשכה³, שע"ז נעשית עלי' גדולה עוד יותר.

ועלי' זו היא גם אצל אלה שגם בלאו הכי היו "למעלה", כיון שב"מעלה" גופא ישנן כו"כ דרגות, עד לדרגות אין-סוף, ולכן, גם אצלם נעשית עי"ז עלי' לדרגא נעלית יותר, ואדרבה — ביתר שאת וביתר עוז.

והרי כל הענינים של נשיא הדור (ובנדוד, יום הנישואין, החל מה"אויפרופעניש" בשבת שלפנ"ז) שייכים לכאו"א מבני הדור, שהרי "הנשיא הוא הכל"⁴, וכמ"ש הרמב"ם בהלכות מלכים⁵ שלבו של המלך "הוא לב כל קהל ישראל", וטעם הדבר — לפי שענינו של נשיא ומלך הוא "אשר יוציאם ואשר יביאם"⁶, שבו תלוי החיות והקיום של כל העם, שהרי מחובתו של הנשיא והמלך לספק לכל אנשי מדינתו את מזונותיהם וכל הדרוש להם, לפי הישג יד המלך, כיון שזהו העם והדור שלו.

(2) מגילה כא, סע"ב.

(3) ראה תו"א מקץ לו, ג. ובכ"מ.

(4) פרשי' חוקת כא, כא.

(5) פ"ג ה"ו.

(6) פינחס כז, יז.

(* כמה ענינים בשיחה זו נכללו בקונטרס "משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול" שהוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונרדס לקמן ע' 227 ואילך. — לשלימות הענין באה בהוצאה זו רשימת השיחה ע"פ סרט-הקלטה.

(1) ביום י"ג אלול (המו"ל).

ב. ויש להוסיף שעניינו של נשיא הדור ושייכותו לכל הדור — מודגשים במיוחד אצל נשיא דורנו:

לכל לראש — בנוגע לעצם ענין הנשיאות, שלהיותו בן יחיד, מתבטלת האפשרות לענינים של ספקות וכו', ונפק"מ לדינא בנוגע למלך בישראל ש"אין מושחין מלך בן מלך, ואם תאמר מפני מה משחו את שלמה מפני מחלוקתו של אדוני' כו' ואת יהואחז מפני יהויקים כו'" — שכל זה שייך רק כאשר ישנם כמה בנים וישנו ענין של ספק כו', משא"כ כאשר ישנו רק בן יחיד.

ומובן, שעניני המשיחה למעלייתא קיימים גם אצל בן יחיד שאצלו לא צריך לשלול ענין של מחלוקת, שכן, כאשר שלילת המחלוקת היא ע"י דבר חיובי וטוב (משיחה), נשאר החיוב והטוב גם אצל בן יחיד, ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז.

ג. וכמו כן בנוגע להשייכות של נשיא הדור עם אנשי דורו — שגם ענין זה מודגש במיוחד אצל נשיא דורנו, החל מהרמז בשמו:

שמו של נשיא דורנו הוא כפול — ב' שמות. וכבר בשמו הראשון נרמז ענין נעלה יותר מאשר כפל — "יוסף", מלשון הוספה, שבוה נכללת הוספה בלי הגבלות.

ובפרטיות יותר:

השם "יוסף" — שמתחיל מיוסף⁸ (שנקרא⁹ בשם) הצדיק¹⁰, ונמשך לכל אלה הנקראים בשם זה — אע"פ שנקרא כן ע"ש "יוסף ה' לי בן אחר"¹¹, לשון יחיד, וכפי שאכן ה' בפועל שרחל ילדה אחריו רק בן אחד, מ"מ, השם "יוסף" תם, מורה על הוספה בלי הגבלות, ובמילא, הרי זה כולל את כל בני¹².

וענין זה מודגש יותר בכך שכל עם ישראל עד סוף כל הדורות נקרא על שם יוסף — כמ"ש¹³ "נוהג כצאן יוסף", "כל ישראל נקראים על שם יוסף לפי

10) אע"פ שכל השבטים — "שבטי י"ה"

(תהלים קכב, ד) — "כולם צדיקים", כפי שלמדים ממש"נ "ויהיו בני יעקב שנים עשר" (וישלח לה, כב ובפרש"י), ו"כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה" (שבת נה, ב).

11) ויצא ל, כד.

12) ועד"ז מצינו בנוגע לרחל — "רחל מבכה על בני" (ירמי' לא, יד), לשון רבים, שקאי על כל בני" (ראה מפרשים עה"פ. פס"ד פ"ג. ב"ר פפ"ב, יו"ד. פרש"י ויחי מח, ז).

13) תהלים פ, ב.

7) הוריות יא, ב. וראה כריתות ה, ב.

8) אע"פ שדבר הרגיל הוא ע"פ מנהג ישראל שקורין הילד ע"ש זקנו, וכפי שנהגו במשפחת בית הרב בנוגע לכמה שמות. — ולהעיר, שדוקא ביחס לבניו של הצמח-צדק, הרי השם "שמואל" שניתן לבנו וממלא מקומו של הצי"צ, ה' קשור עם מישהו שלא היתה לו כל שייכות לשלשלת נשיאי הדורות, כידוע הסיפור בזה (ראה ספר התולדות אדמו"ר מהר"ש (קה"ת תש"ז) ע' 7).

9) ראה זח"א נט, ב ובנצוצי זהר שם אות

שהוא פירנסם וכלכלם בימי הרעב¹⁴, היינו, שיוסף נתן את המזון (אכילה ושתיה) שעל ידו הי' הקיום בגשמיות של כל בני יעקב, נשי יעקב, וגם יעקב בעצמו¹⁵, שכאשר ״ויחי יעקב בארץ מצרים״¹⁶, עיקר חייו¹⁷, הי' נתון (כביכול) תחת ממשלתו של יוסף, ועד כדי כך, ש״ויתחזק ישראל וישב על המטה״¹⁸, כמ״ש רש״י (בפשוטו של מקרא) ״אמר .. מלך הוא״¹⁹, אחלק לו כבוד״, וכאמור, שענינו של המלך הוא לספק את כל צרכי העם כו'.

וזהו גם ענינו של כל נשיא בישראל שדואג לכל צרכי בני דורו, כמודגש גם בעבודתו של הכהן גדול ביום הכיפורים, ״אחת בשנה״²⁰, שהי' מתפלל²¹ עבור כאו״א מישראל וכלל ישראל שתהי' להם — על סדר האלף בי״ת — שנת אורה, שנת ברכה, שנת גאולה, שנת זיעה, שנת הוד והדר, שנת ועד טוב, שנת זכיות גדולות, שנת חסד ורחמים, ושנת חיים ארוכים, שנת טובות גדולות, שנת יעוד טוב, מתחיל מהיעוד של ביאת משיח צדקנו תיכף ומיד ממש, שנת כלכלה בהרחבה — כפי שהי' בזמנו של יוסף, ״נוהג כצאן יוסף״, ש״ויכלכל יוסף גו' לחם לפי הסף״²², כמבואר במפרשי רש״י²³ עה״פ, דכיון שדרכם של טף לפרר את הלחם (בכל החדר שבו נמצאים), צריך ליתן להם יותר משיעור אכילתם, שגם זה נכלל בה״מזון״ שלהם.

[ומזה מובן גם בנוגע לאלה שלכאורה הוציאו את כספם על דברים מסוג זה שיהודי שני אומר שהם ״מותרות״, ובמילא טוען הוא, מדוע זקוק פלוני לכך, ומדוע צריך את הדאגות שבדבר, ״מרבה נכסים מרבה דאגה״²⁴ — שכן, להיותם בדרגא של ״צאן״ ובדרגא של ״טף״, הרי גם ״מותרות״ הנ״ל נכללים בה״מזון״ שלהם, שכולל את כל צרכי האדם].

וכל זה מודגש ביותר אצל כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו — כידוע עד כמה גדלה השתדלותו של נשיא דורנו (שהולך ומשתדל ומוסיף בזה), דרישתו ותביעתו מהקב״ה (שבודאי נתקבלה) החל מאז שמינהו לנשיא, ובפרט במשך נשיאותו שנמשכה רבות בשנים, משנת תר״פ עד שנת תש״י, שלשים²⁵ שנה

לו, סע״ב. הובא בפרש״י ויחי ג, 1), שמצד זה היתה ליוסף שליטה אפילו על פרעה בעצמו, ועאכו״כ על כל עניניו.

20) ס״פ תצוה. אחרי טז, לד.
21) ולהעיר, שתפלה זו מתפלל גם כאו״א מאתנו, בתוך כלל ישראל שבכל הדורות.
22) ויגש מז, יב.

23) רא״ם ושפ״ח. וכ״ה בלקח טוב עה״פ.

24) אבות פ״ב מ״ז.
25) ולהעיר ש״המלכות (שלמעלה גם

14) פרש״י עה״פ.

15) כולל גם כפי שנקרא בשם ״ישראל״.

16) ר״פ ויחי.

17) ראה ״היום יום״ חי טבת. לקו״ש ח״י

ע' 160 ואילך. וש״נ.

18) ויחי מח, ב.

19) דאף שהי' רק ״משנה למלך״ — הי'

זה באופן יוצא מן הכלל, ש״בלעדיך לא ירים

איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים״

(מקץ מא, מד), ועד שגם פרעה הי' זקוק

ליוסף — בנוגע לשבועה הידועה (ראה סוטה

— שיתוסף אצל כאו"א מישראל גם בגשמיות, נוסף על ההוספה ברוחניות, עד באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, וכל זה — מתוך נשמה בריאה בגוף בריא, ושניהם ביחד ללא שום הפסק ח"ו, ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז, בתוספת בריאות הגוף ותוספת בריאות הנשמה.

ד. ענין זה מודגש גם בהרמזו דהשם "יוסף" — כמ"ש²⁶ "והי' ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו וגו'", דקאי על כל בני".

ויש להוסיף, שבהמשך הכתוב נאמר "מאיי היס", דקאי במיוחד על בני הנמצאים בארצות הברית, שהיא בחצי כדור התחתון, וכן על אלה מבני שבאים ומוצאם מאוסטרליא²⁷, אשר בחצי כדור התחתון עצמו הרי זה תחתון שבתחתון.

וגם בזה מודגשת השייכות לנשיא דורנו — שאפילו ל"איי היס" שלח שלוחים, "שלוחו של אדם כמותו"²⁸, שיהיו "כמותו", ויפיצו שם נגלה דתורה ופנימיות התורה, כולל גם ההוספה במעשים טובים, ביחד עם עבודת התפלה²⁹, ובודאי שהשלוחים מילאו את השליחות בכל התוקף ד"שלוחו של אדם כמותו", ועד (כפי שמוסיף בלקו"ת³⁰) "כמותו דהמשלח"³¹ ממש³², ובמילא

מכהונה) נקנית בשלשים מעלות* (אבות פ"ו מ"ו).

26 ישע"י יא, יא.

27 יש לציין, שבאור ליום ג' פ' תצא, יו"ד אלול, נרצח (בשכונת קראון-הייטס) התמים יעקב רָאָזֶעֶנְבֶּאָוּם הי"ד מאוסטרליא (המו"ל).

28 ברכות לד, ב (במשנה). וש"נ.

29 שע"ז נעשה ענין משולש (תורה תפלה וגמ"ח) — ע"ד וברוגמת ביהמ"ק השלישי, "מקדש אדניי כוננו ידיך", שהוא גם משולש (ראה זח"ג רכא, א).

* ואף שהתורה נקנית במספר גדול יותר של מעלות יתירות — הרי, תורה ומלכות הם ב' גדרים שונים זמ"ז, כי, התורה "מונחת בקרן זוית, כל הרוצה ללמוד יבוא וילמוד" (קידושין טו, א. וראה גם רמב"ם הל' ת"ת רפ"ג), ואילו המלך אסור לו ללמוד "בקרן זוית", כיון שצריך להנהיג את העם כו' — אע"פ שאינו מתערב עם אנשי המדינה ואפילו לא עם השרים כו', כמובן ממש הרמב"ם בהלכות שבהם נתבאר אופן הנהגת המלך.

בלתי מוגה

30 ויקרא א, ג.

31 אדם העליון, שעל שם זה נקרא האדם (התחתון) — ע"ש "אדמה לעליון" (ראה של"ג, רע"א. ועוד).

32 עם כל ה"שטורעם" שניתוסף ע"י חיבת "ממש" — החל מ"הנפש השנית בישראל היא חלק אלוהי ממעל ממש" (תניא רפ"ב), שפועלת גם על הנפש הראשונה, נפש הבהמית, שנגררת ונעשית מציאות אחת עם נפש האלקית*, ובפרט בדורנו זה ש"כולנו צדיקים", "כולנו חכמים כולנו נבונים**" — כפי שאומרים (בהגדה) בנוגע לגאולת מצרים, אשר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז, טו).

* ולכן, כאשר שוללים את ההנהגה של אלה "העושים גופם עיקר ונפשם טפלה" (תניא פ"ב), מדגישים שצריכים לעשות נפשם עיקר ו**גופם** טפל, ואין צורך להדגיש ענין זה בנוגע לנפשם גופא, שנפש הבהמית צריכה להיות טפלה — כיון שנפש הבהמית נגררת ונעשית דבר אחד עם נפש האלקית.

** ואף ש"נבונים לא אשכח" (עירובין ק,

נעשה תיכף ומיד קיום היעוד ד"יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו גו" גם "מאיי הים", שכולל הן ארצות הברית (המקום שבו אנו נמצאים עכשיו), והן אוסטרליה (תחתון שבתחתון), כנ"ל.

ה. ובכל זה ניתוסף עוד יותר מצד שמו השני של כ"ק מו"ח אדמו"ר — "יצחק":

ובהקדמה — שאע"פ שישנם כמה מבני הנקראים בשם "יצחק" בלבד, כפי שמצינו אצל האבות, וכן כמה מבני הנקראים בשם "יוסף" בלבד, כפי שמצינו בנוגע ליוסף הצדיק עצמו, מ"מ, כאשר נותנים ב' השמות לאדם אחד, הרי זה נעשה שם אחד ויחיד (אף שיש בו ב' תיבות), ועד שא' מהם אינו אלא חצי שם בלבד. וכידוע הפס"ד בהלכה בנוגע לכתבת שטרות ע"פ תורה, שיש לכתוב ב' השמות בשיטה אחת — עכ"פ להידור, ויש אומרים אפילו בדיעבד (לעיכובא)³³.

ומזה מובן שתוכן וענין ב' השמות צריך להיות בהמשך אחד, ואי אפשר לחלק ביניהם שענין פלוני יהי בגלגול זה וענין פלוני בגלגול אחר — כמודגש במנהג ישראל, אפילו אצל בני סתם, שכאשר נותנים שם על מישהו שהיו לו ב' שמות, נזהרים ליתן את השמות בדיוק כפי שנקרא פלוני³⁴ — שזהו גם הטעם הפשוט לב' שמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, כיון שנקרא על שם בנו של הצמח-צדק שהיו לו ב' שמות הנ"ל.

ו. וביאור תוכן שמו השני של נשיא דורנו — "יצחק":

יצחק — הוא על שם הצחוק והשמחה, ועד לשלימות השמחה, כמ"ש³⁵ "אז ימלא שחוק פיננו".

וכאשר טוענים, היתכן, הרי אמרו חז"ל³⁶ "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, שנאמר אז (לעתיד לבוא) ימלא שחוק פיננו"? — הרי נשיא דורנו, דור השמיני, הוא הוא "אז" (שמספרו שמונה), כפי שהכריז בעצמו ש"לאלתר לגאולה", ואמר וחזר וצויה לפרסם ש"הנה זה בא"³⁷, היינו, לא רק "הנה זה עומד אחר כתלנו"³⁸, ואפשר לראותו ע"י סדק בהכותל, אלא "הנה זה בא", עד ש"מראה באצבעו ואומר זה"³⁹, ולא נשאר אלא להוסיף בהענין של "עמדו

נקרא בא' מב' השמות, שאז צריכים לחפש עצה כו'.

35 תהלים קכו, ב.

36 ברכות לא, א.

37 שה"ש ב, ח.

38 שם, ט.

39 ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג.

פרש"י בשלח טו, ב.

33 ראה טיב גיטין (לכוב תרי"ט) ט, א.

34 אא"כ אין אפשרות ליתן ב' השמות, מפני שא' מבני המשפחה הקרובים ביותר

ב. חז"ב עב, ב. רב, א. הובא בפרש"י דברים א, טו, מ"מ, מצאו אז "חכמים", וכן מצאו כל אותיות האל"ף-ב"ת שכולל ה"ת של כאו"א מישראל ועל כלל ישראל.

הכ׳ן⁴⁰, שכן גם הכפתורים מצוחצחים כבר⁴¹, ובמילא ישנם תיכף ומיד (נוסף על כל הענינים של ״יוסף״, גם) כל הענינים של ״יצחק״, שזהו״ע הצחוק והשמחה, באופן ד״מלא שחוק פינ״ו.

ומה ש״אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה״ז״ — במה דברים אמורים, כאשר המדובר אודות רגע קודם גילוי משיח צדקנו; אבל בנדו״ד, הרי מכיון שנשיא דורנו ה׳ המשיח של דורנו, והוא נתגלה בכל התוקף — הרי לא רק שניתנה רשות, אלא יתירה מזה, שיש חיוב להתנהג באופן ש״מלא שחוק פינ״ו ולשונו רנה״.

ועפ״ז מובנת גם הסיבה לכך שנשיא דורנו תבע מחסידים בדורו שיעמדו בתנועה של שמחה, ושמחה גדולה בלי הגבלות,

— אע״פ שהוא בעצמו עבר ענין של מאסר, ובוזה גופא, מאסר שהי׳ קשור עם שלילת החיים (רח״ל), כידוע⁴² הפס״ד שהי׳ לראשונה, וגם לאח״ז הוחלף הפס״ד לענין הגלות ש״שקול כמעט כצער מיתה״⁴³ (ולפעמים הרי זה קשה יותר מהעדר החיים), כולל גם הקשיים כו׳ אפילו לאחרי שכבר היתה הגאולה, ואפילו לאחרי הגאולה כפי שהיתה ביום הש״ק שלאח״ז, בהגיעו לפטרבורג⁴⁴, שאז היתה ההזדמנות הראשונה שהי׳ יכול לברך ברכת הגומל ע״פ הלכה⁴⁵ —

והמשיך תנועה וענין השמחה גם לדורו אחריו, דורנו זה — אנשים נשים וטף, החל מכל אלה הנמצאים כאן, הן בעזרת נשים והן (ועאכ״ו) בעזרת אנשים, וכן הילדים הקטנים הנמצאים כאן, והם לוקחים עמהם ביחד כל האנשים והנשים והטף שבכל העולם כולו — שהוא דור הגאולה, שבו יקויים היעוד ד״יוסיף אדניי שנית ידו וגו״.

ז. וע״פ האמור ש״הנשיא הוא הכל״, מובן, שכל עניניו של נשיא דורנו נמשכים לכאו״א מאנשי הדור, כולל גם התוכן דב׳ שמוותיו הנ״ל, וכפי שנעשים שם אחד.

ועפ״ז מובן בפשטות שדורנו זה, ניתנה לו הרשות לתבוע מאת הקב״ה — תביעה ע״פ התורה, וע״פ מנהג ישראל של נשיאי ישראל, ויתירה מזה, ע״פ המנהג של נשיא דור זה עצמו (כנ״ל ס״ג) — שכאו״א צריך לקבל ״מידו

40) ראה אגרות-קודש אדמו״ר מוהר״״צ
 ח״ד ריש ע׳ רעט.
 41) ראה סה״ש תרפ״ט ע׳ 42, ובהנסמן
 שם בהערה 51.
 42) ראה תורת מנחם — התועודיות ח״ג ה״ה.
 43) חינוך מצוה תי.
 44) שהיתה אז עיר הבירה של כל המדינה,
 ובמילא גם עיר הבירה של בעל הגאולה.
 45) ראה סדר ברכת הנהנין לאדה״ז פי״ג

המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה⁴⁶, הן הענין ד"יוסף" והן הענין ד"יצחק", בתכלית הריבוי ובתכלית ההשפעה ובתכלית ההמשכה,

כולל גם שאצל כאו"א מישראל נעשה מעמד ומצב של עשירות מופלגה, כולל גם "חמישים איש רצים לפניו"⁴⁷ — כיון שכאו"א מישראל הוא בגדר מלך, כידוע שנוסף לכך ש"כל ישראל בני מלכים הם"⁴⁸, הרי הם גם "מלכים", כדאיאת בתיקוני זהר⁴⁹ ("זהר" — ע"ש "המשכילים יזהירו כזוהר הרקיע"⁵⁰, אשר על ידם נעשה התיקון ("תיקוני זהר") של כל העולם כולו, ועאכו"כ התיקון של כאו"א מישראל, שיזהיר כזהר הרקיע).

*

ח. ויש לקשר כל הנ"ל עם פרשת השבוע, שהתחלתה "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שביו":

ממ"ש "ושבת שביו" מוכיח רש"י ש"במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבת שביו שהרי כבר נאמר⁵¹ לא תחי' כל נשמה".

ועפ"ז יומתק הלשון "כי תצא למלחמה" — דכיון שאין זו מלחמת מצוה, כי אם מלחמת רשות, הרי יש ספק בדבר אם המלך יחליט לצאת למלחמה אם לא⁵².

ואדרבה: יהודי מצד עצמו אין לו שייכות כלל עם מלחמות. כל יהודי הוא בן מלך, ויתירה מזה, בנו יחידו של מלך, שסמוך על שולחן אביו המלך, וכאמור, באופן שיש לו את כל הענינים של "יוסף" וכל הענינים של "יצחק"; ובמילא, כאשר מדובר אודות יציאתו של יהודי למלחמה — נשאלת השאלה: איזו שייכות יש ליהודי עם מלחמות!?! ...

וכל זה — לא רק בנוגע למלחמה כפשוטה, אלא גם בנוגע ל"מלחמה" מלשון "לחם"⁵³, שזוהי המלחמה עם תנאי וטבע העולם כדי להשיג פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו [עד כדי כך, שלצורך זה צריך לפעמים לנסוע לסחור מעבר לים, וכשחזור לביתו ממדינת הים צריך לברך ברכת "הגומל"⁵⁴] — גם

46 ראה רש"י סוטה לה, סע"ב (ד"ה

ה"ג): "במלחמת הרשות הכתוב מדבר, דכי

תצא משמע כשתעלה על דעתך לצאת". וראה

מלבי"ם ותו"ת כאן. — השקו"ט בזה ראה

בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 78 ואילך. וש"נ.

47 ראה לקו"ת נשא כו, ב. ובכ"מ.

48 רמב"ם הל' ברכות פ"י

49 רמב"ם הל' ברכות פ"י

ה"ח.

46 נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.

47 לשון הכתוב — שמואל-ב טו, א.

מלכים-א א, ה.

48 שבת סז, א. וש"נ.

49 בהקדמה (א, ב).

50 דניאל יב, ג.

51 פ' שופטים כ, טז.

"מלחמה" כזו לא צריכה להיות אצל יהודי מצד עצמו, כיון שהקב"ה צריך ליתן לו פרנסתו ללא דאגות מעניני עוה"ז, ואפילו לא דאגות של מצוה.

וכפי שמצינו אפילו בנוגע ל"מלחמת מצוה", כמו כיבוש ארץ ישראל, שלפעמים לא הי' צורך בענין של מלחמה; המלחמה התבטאה בכך שחומות העיר נפלו מאליהן, וכל השתדלותם של בני" בענין זה לא היתה אלא נשיאת ארון הקודש ותקיעת השופרות⁵⁵, ע"י הכהנים בתור נציגיהם של כאו"א מישראל ושל כלל ישראל שעושים בשבילם מה שהם (כלל ישראל) היו צריכים לעשות⁵⁶.

ועפ"ז יש לבאר דיוק הלשון "כי תצא למלחמה על אויבך" — דלכאורה, כיון שהכתוב מדייק על קיצור הלשון בקיצור הכי נמרץ, הול"ל "כי תלחם וגו'", ולמה צריך לכתוב "כי תצא למלחמה" — כיון שבני" מצד עצמם תובעים מהקב"ה (והקב"ה נענה מיד לתביעתם) שלא תהי' להם שייכות לענין של מלחמה, ובשביל ענין של מלחמה צריך יהודי לצאת ("תצא") ממעמדו ומצבו בתור יהודי, בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה!

— אצל הקב"ה מצינו אמנם שישנו ענין ד"חמוץ בגדים מבצרה"⁵⁷, אבל אצל יהודי לא צריך להיות ענין כזה כלל.

ט. אלא שאעפ"כ, רצונו של הקב"ה שמזמן לזמן תהי' היציאה למלחמה ("כי תצא למלחמה") — מלחמת מצוה, וגם מלחמת הרשות, שזהו כללות הענין ד"בכל דרכיך דעהו"⁵⁸.

ועל זה נאמר "כי תצא למלחמה על אויבך", "על" דייקא:

גם כאשר יהודי יוצא למלחמה (כיון שזהו רצונו של הקב"ה, כנ"ל) — אין זה באופן שצריך להשתתף במלחמה ממשית, להשתמש בכלי זיין וכו', אלא, היציאה למלחמה היא מלכתחילה "על אויבך", למעלה שלא בערך מ"אויבך"!

55 יהושע ו, ו ואילך.

56 כי, בדרך הטבע קשה שכאו"א מישראל יוכל לעמוד בכל עניני הזהירות שהכהן צריך לעמוד בהם, ולכן נמסר ענין זה לכהן, שמתבעו (כפי שנוולדו) הוא זריו וזהיר בכל הענינים (ראה שבת כ, א ובפרש"י ד"ה אברים), וש"ג, וע"י עבודתו הרי הוא מוציא י"ח לא רק את עצמו, אלא גם את כל בני" שמסביבו, בקהילה שלו ובכל שאר קהילות שעולם — ע"ד שמצינו בנוגע לברכת כהנים*

(נשא ט, כד"ו): "יברכך הוי' וישמרך, יאר הוי' פניו אליך ויחונך, ישא הוי' פניו אליך וישם לך שלום"**.

57 ישע' סג, א.

58 משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

מישראל בבוקר לאחרי ברכת התורה (וראה לקמן טי"ב).

** כנראה הכוונה שבברכת כהנים צריכים הכהנים לכיין גם על העם שבשדות (ראה שו"ע אדה"א או"ח סקכ"ח טל"זח).

(* ועד"ז באמירת ברכת כהנים ע"י כאו"א

והענין בזה — ש״אויבך” קאי על כל הענינים שאינם מתאימים עם יהדותו של איש ישראל; זהו ה״אויב” היחידי של יהודי. והסיבה לכך שישנה מציאות ד״אויבך” היא — כדי שיוכל להיות ענין הבחירה, ונמצא, שאין זה ״אויב״ שיש לו מציאות בפני עצמו, אלא כל מציאותו היא כדי שיהודי יוכל לקיים את הציווי ״כי תצא למלחמה״, ובמילא, מציאותו של האויב היא למטה מטה, ״במצולות ים״⁵⁹ (ביחד עם ״כל חטאתם״⁵⁹), ואילו יהודי הוא ״על אויבך״. ומזה מובן גם שהמעמד ומצב ד״כי תצא למלחמה״ אינו אלא לשעה קלה, ותיכף ומיד לאח״ז חוזר יהודי למעמדו ומצבו האמיתי שאין לו שייכות לענין של מלחמות כלל.

י. ויש להוסיף, שענין זה מודגש ביותר בשנה זו, לאחר ששכבר נסתיימו המלחמות בין אוה״ע שהתרחשו מתוך נסים ונפלאות,

וכמ״ש בילקוט שמעוני⁶⁰ הידוע ומוזכר כמה פעמים שהקב״ה אומר להם לישראל ״בני אל תתיראו (״זיי דאַרפן זיך אינגאַנצן ניט נעמען צום האַרצן״) כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם, הגיע זמן גאולתכם״, היינו, שהקב״ה בעצמו עוסק בגאולתם של ישראל, ומעמידם ״על גג בית המקדש״ (כהמשך הלשון שם בנוגע למלך המשיח), היינו, למעלה אפילו מהמדידות והגבלות של ביהמ״ק עצמו, כולל גם קודש הקדשים, בדוגמת גג כפשוטו שמכסה ומקיף את כל הנמצא תחתיו כו׳.

ולהעיר, שאע״פ ש״גגות לא נתקדשו״⁶¹, הרי אדרבה, ענין זה גופא מורה על גודל מעלתם — ע״ד המבואר⁶² בנוגע להקפות דשמח״ת שאינם אלא מנהג, שזהו״ע שלמעלה אפילו מניסוך המים שנתפרש בתושבע״פ, הלכה למשה מסיני, ולכן אינו יכול לבוא אלא בענין של מנהג.

ובהמשך לזה — יש לעורר ע״ד חיזוק והוספה בכל המנהגים הקשורים עם ״טוב לב משתה תמיד״⁶³, לנצל כל הזדמנות האפשרית כדי לערוך שמחה של מצוה, וברוב שמחה ופאר, ומתוך שמחה וטוב לבב בפשטות, ולשתף בזה ריבוי מבנ״י, וריבוי כזה ״עד כי חדל לספור״⁶⁴, שאינו חושב (״אים ליגט ניט אין קאַפ״) לספור כמה יהודים הגיעו אל השמחה, אלא נמצא במעמד ומצב ש״חדל לספור״, ולמעלה מכל עניני מספר, כיון ש״לא יספר מרוב״⁶⁵.

*

62 ראה לקו״ת דרושי סוכות פ, ג.

ובכ״מ.

63 משלי טו, טו.

64 מקץ מא, מט.

65 וישלח לב, יג.

59 מיכה ז, יט.

60 ישע״י רמז תצט.

61 פסחים פה, סע״ב. רמב״ם הל׳

ביהב״ח פ״ו ה״ז.

יא. וענין נוסף בסיום שיעור חומש היומי (משלישי עד רביעי בפרשת כי תצא) — ״ולא אבה הוי״ אלקיך לשמוע אל בלעם גו׳ כי אהבך הוי״ אלקיך״⁶⁶:

אע״פ שהמדובר אודות בלעם שהי׳ נביא שבאומות (וכפי שהעיד על עצמו — ונכתב בתורה שהיא תורת אמת — ״שומע אמרי א־ל אשר מחזה שדי יחזה נופל וגלוי עינים״⁶⁷), מ״מ, כאשר אומר ענין בלתי־רצוי על בני״, אזי ״לא אבה הוי״ אלקיך לשמוע״, כלומר, שלא נכנס לשום חשבונות ושום ענינים, אלא, מלכתחילה לא שמע מה שבלעם אומר, וממשיך בכתוב טעם הדבר — ״כי אהבך הוי״ אלקיך״.

ויש להוסיף בזה ע״פ המבואר בלקו״ת בדרוש ד״ה ולא אבה גו׳ (שהוא סיום הדרושים שבלקו״ת על פסוקי פרשת כי תצא)⁶⁸ — דזה ״שלא אבה לשמוע אל דבריו כלל . . ביאר הכתוב ולא אבה הוי״ אלקיך, כי הוי״ הוא אלקיך ממש, שבכל נפש מישראל יש בחי׳ והארה משם הוי״ ממש, וכמ״ש⁶⁹ כי חלק הוי״ עמו יעקב חבל נחלתו, שהם חלק והארה משם הוי״ ממש״, וממשיך לבאר הענין ד״כי אהבך ה׳ אלקיך״, ש״בחי׳ אהבה זו הוא בחי׳ קוצו של יו״ד של שם הוי״, שהוא למעלה שלא בערך אפילו מהיו״ד דשם הוי״, ועאכ״כ משאר האותיות דשם הוי״.

ולהעיר, שבדרוש זה בלקו״ת ישנו דבר פלא:

תוכן ענינים של ד׳ אותיות שם הוי״ נתבאר בארוכה (לפי־ערך) בלקו״ת פרשת ראה⁷⁰ (בביאור הפסוק⁷¹ שנאמר בנוגע למתן־תורה⁷² ״פנים בפנים דיבר הוי״ עמכם״), וכפי שמציין הצ״צ כאן בהערותיו (בהתחלת הביאור אודות שם הוי״) ״ועמ״ש מזה בד״ה ראה אנכי״.

ואעפ״כ, ביאור ענין קוצו של יו״ד דשם הוי״ — נתבאר בארוכה דוקא בלקו״ת פרשתנו בד״ה לא אבה גו׳, ויתירה מזה, שהביאור בענין קוצו של יו״ד בדרוש זה בא לפני הביאור בד׳ האותיות דשם הוי״.

זאת ועוד: גם בביאור ענין ד׳ האותיות דשם הוי״ יש חידוש בלקו״ת פרשתנו לגבי הביאור בלקו״ת פרשת ראה, שהרי, בשם הוי״ ישנם כמה דרגות,

66 כג, ו.

67 בלק כד, ד.

68 לח, ג.

69 האזינו לב, ט.

70 יח, א ואילך.

71 ואתחנן ה, ד.

72 ולהעיר, שגם במ״ת ישנו ע״ד הענין

ד״לא אבה ה׳ אלקיך לשמוע אל בלעם״ —

ובדרוש זה מבאר תוכן ענינו של שם הוי' בנפש האדם בנוגע לשם הוי' הכי עליון — לא רק הוי' שבנאצלים, אלא גם הוי' שבמאציל⁷³ נכפי ששם הוי' נמצא (לא באצילות, אלא) במאציל האצילות, ויתירה מזה, כפי שנמצא במאציל בפני עצמו], והיינו, ששם הוי' שבמאציל, דרגא הכי עליונה בשם הוי', נעשה "אלקיך", "כחך וחיותך"!

יב. ויהי רצון, שתיכף ומיד יקויימו כל ענינים האמורים,

ולכל לראש — קיום הענין ד"לא אבה הוי' אלקיך לשמוע", שהקב"ה אינו שומע כלל כל דבר וענין שיכול באיזה אופן שהוא לפגוע ח"ו ביהודי, כיון ש"אהבך הוי' אלקיך", כאמור, שהוי' שבמאציל נעשה כחך וחיותך דכאו"א מישראל, ללא צורך בסדר השתלשלות, והפסקים ופרסאות ודוגמאות וצמצומים כו'.

וכמו כן מתבטלים כל הענינים שהם בבחי' "אויבך", כולל גם כל הענינים הקשורים עם הגלות, שהם שנואים באמת אצל כאו"א מישראל,

ובפרט כאשר יהודי נזכר ואומר בתחלת היום "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתי בחמלה רבה אמונתך"⁷⁴, הרי, כל דבר שגוזל ממנו רגע אחד שבו אינו יכול לחשוב אודות ענין של פנימיות התורה בגילוי ללא צורך במשלים ודוגמאות כו' — משתדל לעשותו בקיצור הכי נמרץ, וכבר טיימו ברגעים שלפנ"ז,

ומכאן ולהבא מתחיל סדר עבודה שכאו"א מישראל חוזר למעמדו ומצבו האמיתי, כלומר, לא במעמד ומצב שחושב ויודע שישנה מציאות ד"אויבך", ואפילו לא מעמד ומצב ד"על אויבך", ואפילו לא מעמד ומצב ד"מלחמת מצוה" — שכן, בזמננו זה, לאחרי שנשלמו "מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות"⁷⁵, כבר אין צורך אפילו ב"מלחמת מצוה", כי אם, "מצוה" בלבד, ובתכלית השלימות — "כמצות רצונך"⁷⁶, ו"שכר מצוה מצוה"⁷⁷ — מצות הקרבת הקרבנות באופן ד"אדם כי יקריב מכם קרבן להוי'⁷⁸, כולל גם כו"כ מיני בעלי חיים, ולאח"ז כו"כ מינים דצומח, וכולל גם ענין הדומם, כמ"ש⁷⁹ "לא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך", ש"מלח" הוא ענין הדומם, וכן מים — בניסוך המים.

תרל"ז פ"ז ואילך. ועוד.

(77) אבות פ"ד מ"ב.

(78) ויקרא א, ב. וראה לקו"ת ויקרא ב, ב ואילך. ובכ"מ.

(79) שם ב, יג. וראה לקו"ת שם ג, סע"ג

ואילך.

(73) לט, סע"ג ואילך.

(74) "סדר היום", הובא בעט"ז ריש שו"ע

או"ח. שו"ע אדה"ז ס"א ס"ה (ובמהדו"ת שם ס"ו). סידור אדה"ז בתחלתו.

(75) תניא רפ"ז.

(76) ראה תו"ח ר"פ ויחי. המשך וככה

והרי ענין זה שייך לכאור״א מישראל — ״לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש .. אשר נדבה רוחו אותו וכו״⁸⁰, ויתירה מזה, שכאור״א מישראל הוא בדרגת כהן־גדול, כמ״ש⁸¹ ״ואתם תהיו לי ממלכת כהנים״, ופירש בבעל הטורים ״כהנים גדולים״, היינו, שכאור״א מאתנו בתוך כלל ישראל הוא בדרגת של כהן גדול⁸².

ןועפ״ז יש לבאר הטעם שנוהגים לומר פסוקי ברכת כהנים לאחר ברכת התורה⁸³ — דלכאורה⁸⁴, כיון שלאחרי ברכת התורה צריכים ללמוד פרשה בתורה⁸⁵, ה׳ מתאים יותר לומר פרשה שבה מדובר אודות לימוד התורה (שזהו עיקר הענין דברכת התורה), ומדוע קבעו לומר פסוקי ברכת כהנים דוקא — כדי להדגיש שכאור״א מישראל הוא בדרגת כהן, ועד לדרגת כהן גדול. ואדרבה, ענין זה הוא עיקר מציאותו של יהודי.

ועפ״ז מובן עוד יותר מדוע תובעים מהקב״ה — ובטוחים שהקב״ה יקיים את תביעתנו תיכף ומיד — שיראה לנו לא רק ״ישראל במעמדם״, ולא רק ״ליום בדוכנם״, אלא גם ״כהנים בעבודתם״⁸⁵, ועד לכהן גדול כפי שעומד ומקטיר קטורת בקודש הקדשים (שהוא עיקר מקום הקטורת)⁸⁶.

וזהו גם מה שרגילים לסיים בהתוועדויות שנתראה כולנו ביחד דוקא בקודש הקדשים — דישנם כאלה השואלים⁸⁷, היתכן, ״וואָס הייסט מ׳וואַרפּט זיך אַזוי מיט קודש הקדשים״, בה בשעה שהכניסה לקה״ק מחייבת כמה תנאים וכמה אופנים וכו״ — כי, בנוגע לכהן גדול (שזוהי דרגתו של כאור״א מישראל) אין הגבלות בנוגע לזמן כניסתו לקה״ק, כי אם בנוגע לקרבנות, והרי קרבנות אלו הם בהישג יד של כל אחד ואחת מישראל.

ויה״ר שתיכף ומיד ממש, ״ארו עם ענני שמיא״⁸⁸, יובא כאור״א מאתנו עם כלל ישראל ישירות לקודש הקדשים, ששם נמצאת אבן השתיים⁸⁹, שמלכתחילה לא נגנזה, אלא נמצאת תמיד בגלוי.

(80) רמב״ם הל' שמיטה ויובל בסופן.

(81) יתרו יט, ו.

(82) וכמו כן כל אשה בישראל היא בדרגת אשת כהן גדול, או בת כהן גדול, או אחות כה״ג, או כל הדברים ביחד.

(83) רמב״ם הל' תפלה פ״ז הי״א. תוד״ה משכבר — ברכות יא, ב (מנהג ״הצרפתים״).

שו״ע (ואדה״ז) או״ח סמ״ז ס״ט (ס״ז).

(84) ראה גם התוועדויות תנש״א ח״א ע׳

69.

(85) מגילה ג, א. ועוד.

(86) ובפרט לדעת כמה פוסקים שהכה״ג

״בכל שעה שהוא רוצה ליכנס יכנס רק שיכנס

בסדר הזה — ״בזאת יבוא אהרן אל הקודש וגו״ (ויק״ר פכ״א, ז), היינו, שההגבלה בנוגע לכניסת אהרן בקה״ק היא רק באופן הכניסה, שצ״ל בקרבנות מיוחדים וקטורת מיוחדת וכו״, אבל בנוגע לזמן, יכול ליכנס בכל שעה שהוא רוצה.

(87) ראה גם התוועדויות תשמ״ח ח״ד ע׳ 248.

(88) דניאל ז, יג. וראה סנהדרין צח, א.

(89) להעיר שתיבת ״שתי״ כוללת אותיות

ש׳ ת׳, וכן אותיות י״ה, ״שהוא שם בפני עצמו״, ונוסף לזה הרי הוא התחלת שם הוי׳, שלכן כאשר כותבים האותיות י״ה, נעשית

יג. ועוד והוא העיקר — שחבל על הזמן ("ס'איז אַ שְׂאָד די צייט") לדבר; צריכים להכין עצמנו לקבלת פני משיח צדקנו, ע"י לימוד עוד ענין בפנימיות התורה, ולימוד מתוך התמדה ושקידה, והעיקר — מתוך מסירה ונתינה ("מיט אַ איבערגעגעבנקייט"), שמשקיע את עצמו ("ער לייגט זיך אַריין") בהלימוד, עד שנעשה "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו נמצא כלל"⁹⁰, שהמשכיל (דהיינו כאו"א מאתנו) והשכל מתאחדים עם המושכל ("דבר ה' זו הלכה"⁹¹), עד שנעשים מציאות אחת, והוא העיקר.

ובפרט ע"י השליחות שנותנים לכאו"א ליתן לצדקה, אשר דבר זה מזרז עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, וממש ממש.

[א' הכהנים בירך את כ"ק אדמו"ר שליט"א בברכת כהנים, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: מכיון שהוא כהן — יש לאחל לו "יראה כהן בציון"⁹².
אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהנוכחים שטר של דולר, כדי לתתו (או חילופו) לצדקה].

91) שבת קלח, ב.
92) לשון הברכה הרגיל אצל אחינו בני"י הספרדים (תורת מנחם — התוועדויות ח"ג ע' 106).

בהם קדושה מיוחדת גם מצד היותן הכנה והתחלה לאותיות ו"ה שלאח"ז (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ד).
90) תניא פ"ה.